

Hörösvidék

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Békéscsabán, Szent István-tér 18. sz.
A szerkesztőség telefon száma: 60.

Független
keresztény politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 70 K, negyedévre 200 K,
félévre 400 K. Egyes szám ára 3 K.

A nagy bomba

Nagy bomba robbant fel Genuában. Olyan nagy volt a dörrenése, hogy elhallatszik zaja a világ minden zugába és érthető izgalmat kelt mindenütt. Ma még nem tudni, hogy a jól elhelyezett s pontos szerkezetre járó pokolgépet ki készítette, ki adta hozzá az ekrazitot s ki indította meg annak valóban pokoli szerkezetét.

Csak azt tudjuk, hogy a bomba felrobbant s csaknem szelvéttette az egész genuai konferenciát.

A német-orosz szerződés ez a felrobbant akna. Mióta készítik? Nem tudjuk. Célzatos, vagy véletlen volt, hogy épp Genuában iródott alá? Nem sejti a világ. Valóban csak az oroszok és németek műve-e, vagy benne van a nagy játékban az angolok, esetleg mások keze is? Ki tudná azt megmondani.

Egy bizonyos, hogy a franciákat szörnyen megijesztette a robbanás és velük együtt elsápadtak a kis-antant nagyképű politikusai is. Hogyne? Hiszen ez a fránya szerződés azt mutatja, hogy történik már olyasvalami is a világon, amikor a „dicsőségesen győzelmes“ franciák nem adták előzetes beleegyezésüket, van már olyan jelenete is a világ színpadán játszódó nagy színjátéknak, amelyhez nem tapsol vigyorogva a sok utódállam!

Ma még azt sem lehet tudni, hogy milyen következményei lesznek e szerződésnek, hiszen ez nagyrészt attól is függ, hogy milyen mozgató erők hozták azt létre. Nem tudjuk, a világéke felé való közeledést, vagy egy újabb világháborút jelent-e?

Csak azt tudjuk, hogy most egy olyan esemény történt, amely benünket közvetlen közletről nem érint. Azaz, lehet, hogy nagyon is érint, de nem úgy, hogy most már izgulnunk kellene. Évek óta az első világtörténelmi esemény ez, amelyet „páholyból nézhetünk“ és pedig olyan érzéssel, mint egy kissé borzongós, de azért nagyon érdekes szindarabot. Nekünk csak az a kötelességünk, hogy a végén tapsoljunk annak, aki jól játszott.

A szindarab, bár ijesztő zajjal kezdődött, egyelőre izgalmasan érdekes és határozottan tetszetős. Mert a nagy megrökönyödésből, amelynek sápadtsága ott ül a franciák és a kapcsolt kisantantbeliek arcán, arra következtethetünk, hogy ami

ott történik a németek és oroszok közt, az reánk, magyarokra nézve nem lehet rossz.

Csak az fontos most már, hogy higgadtan nézzük a játékot. Legyen

egyszer már diplomáciai furfangunk, nehogy az érzelmekre hallgatva, megint annak tapsoljunk, aki elbukik, hogy bukásával minket is magával rántson.

Magyarországhoz akarnak visszacsatlakozni a nyugatmagyarországi horvátok

(MTI) A Deutsch Österreichisches Tageszeitung jelentése szerint Nyugatmagyarország megszállott részeiben a horvát lakosság erősen osztrákellenes hangulatot tanúsít. A horvát lakosság vezetője Stipetić Vilmos őrnagy. A tudósítás beszámol arról is, hogy a horvátok gyűléseiken nyíltan kijelentették, hogy Magyarországhoz akarnak visszacsatlakozni.

Magyarországot nem érinti közvetlenül a német--orosz szerződés

Bethlen miniszterelnök távirata

Budapest, ápr. 19.

Bethlen miniszterelnöktől a mai nap folyamán távirat érkezett Genuából, mely szerint visszautazását elhalasztotta és így hazatérése csak a hét végére várható. A táviratból arra lehet következtetni, hogy a genuai incidens nem akadályozza a miniszterelnököt abban, hogy megbeszéléseit a kis- és nagyantant vezető politikusaival folytathassa. A miniszterelnök legutóbb Bartouval folytatott megbeszéléseket. A mi körünk mérlegelése szerint a genuai incidens a magyar szempontból a közeli időben érezhető változást nem igéz elő, mert Magyarország e tekintetben közvetlenül érintve nincsen. Több tekintetben azonban minket is érdekelnek az események. Hogy a politikában minő lökést ad a német-orosz meg egyezés, az még most nem látható be. A jegyzék, amelyet az antant a németekhez intézett, arra enged következtetni, hogy az antant nem akar szakítani a németekkel és a tárgyalásokat továbbra is folytatja; vagyis a konferencia programja módosítást nem szenved. A kiéle-

sedett helyzet csak az atmoszférát rontotta meg. Hogy ennek a szerződésnek azután mi lesz a következménye, azt még nem tudhatjuk. Két lehetőség áll fenn. Az egyik az, hogy a francia politika győzelmeskedik, mert Lloyd George politikája, amely a közepén maradt, lehetetlenné vált.

A francia álláspont viszont a békeszerződésben biztosított jogok kiméletlen érvényesítését követelné. Ha az első lehetőség kerekednék felül, ez a politika az angolokat is belevenné a németellenes politikába. A másik lehetőség szerint látva a német-orosz meg egyezést, iparkodni fognak, hogy ki ne maradjak a gazdasági forgalomból, hanem fokozottabb mértékben fognak megállapodásra törekedni az oroszokkal, mert Anglia életkérdése, hogy produktumait elhelyezze és erre csak Oroszországban van alkalma. Lloyd George az Oroszországgal való tárgyalásokat soha nem akarta megszakítani. Hiszen a francia—angol ellenzék is innen származott és a szerződés lökést ad majd a gazdasági rekonstrukciónak irányuló törekvéseknek.

Ráday lesz az új belügyminiszter

Budapest, ápr. 19.

A Nép írja: Klebersberg Kunó gróf a Dohány-utcai merénylet ügyében lefolytatott nyomozást politikai vágányokra terelte, aminek következtében politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a belügyi tárca Bethlen István gróf miniszterelnök visszatérése után hamarosan gazdát fog cserélni.

Mint értesülünk, az új belügyminiszter Ráday Gedeon gróf lesz, aki a legteljesebb mértékben bírja a kormány bizalmát s aki belügyminisztersége alatt fényesen igazolta e fontos és felelősségteljes tárca viselésére való rátermettségét.

Módosítják a hatósági lisztellátást

Budapest, április 19. A közlelmezési miniszterium már hetek óta foglalkozik a hatósági lisztellátásra vonatkozó javaslat elkészítésével. Értesülésünk szerint a miniszteriumban e héten befejezik a munkát. A javaslatokat a jövő héten kezd tárgyalni a közlelmezési tanács. Az első két albizottság tárgyalja a részleteket. Az egyik a pénzügyi kérdésekkel foglalkozik, a másik (gabonabizottság) pedig tárgyalja a lisztellátásra vonatkozó javaslatokat. A szakbizottságok meghallgatják a termelőket, fogyasztókat és kereskedőket is. Meghívták a tárgyalásokra az OMKE, a kereskedelmi és iparkamarák képviselőit és több közismert szakembert.

Ülésezik az egységespárt intézőbizottsága

Budapest, ápril 19. Az egységespárt intézőbizottsága a holnapi nap folyamán ülést tart, amelyen a függőben lévő jelölések fölött döntenek. Beavatottak szerint nincs kizárva, hogy a jelölések listája ezen az ülésen megváltozik. Az ülésen nagyváradi Szabó fog elnökölni, aki ma délután érkezik Budapestre.

Bevonják a szovjet-ötökronásokat

Budapest, április 19. A pénzügyminiszter elhatározta az ugynevezett szovjet-ötökronások bevonását. Uj ötökronást készítenek és pedig az eddigi tervek szerint 10 millió korona értékben. Az új bankókat itthon állítják elő.

Az angol királyi pár Brüsszelbe utazik

London, április 19. (MTI) Az angol királyi pár május 8-án Brüsszelbe utazik a belga királyi pár látogatására.

Hetvenegy új választó jelentkezett

A központi választmány ülése

Ismertettük a közelmúltban a békéscsabai választópolgárok ideiglenes névjegyzékének adatait. A névjegyzéket 17-ig közszemlélre tették ki, amely határnapig több olyan felszólaló jelentkezett, aki valamilyen oknál fogva kimaradt a névjegyzékből, holott meg van a választói jogosultsága. Ezeknek a felszólalásoknak az elbírálása céljából gyűlteket össze szerdán délelőtt 11 órára a központi választmány tagjai a városházán.

Megállapították, hogy 36 felszólaló kéri a választók sorába való felvételét és 35 egyéni számlálólapot adtak be utólag, az összeírás befejezése óta. A választmány elhatározta, hogy az egyéni számlálólapokkal jelentkezetteket is felszólalóknak tekinti, majd egyenként bírálta el a jelentkezések jogosultságát. Végül kimondta, hogy az ideiglenes névjegyzék megfelelő kijavításával állítja össze a választók végleges jegyzékét.

A felszólalások részletes megvitatásakor megállapították, hogy egyes jegyzékeken több jelentkező is szerepel, sőt egyik kérelemben egy egész hosszú névsorra bukkantak.

Az így kihámozott névsorból 15 jelentkezőt azért hagytak ki, mert a jegyzékbe való felvétel iránti kérelemmel elkésett, míg 68 volt azoknak a száma, akiket azért utasított el a választmány, mert nem találtak indokoltnak a választók sorába való felvételüket.

KÜLFÖLD

Devalváció Görögországban

Budapest, április 19. A budapesti királyi olasz követség tudtul adja a Magyarországon tartózkodó olasz állampolgároknak, hogy a görög kormány legutóbb kényszerkölcsönt szavazott meg. A magántulajdonban lévő görög bankjegyek értéküknek felére devalválódnak, míg a tulajdonosok a bankjegyeknek még fennmaradó fél értéke erejéig a kölcsönre jegyezni kötelesek. Ez azonban nem vonatkozik az olasz állampolgárok tulajdonában lévő görög bankjegyekre. Az olasz állampolgárok jogaik érvényesítése végett forduljanak a görög konzulátushoz.

Békésvármegye új tanfelügyelője

Véletlenül értesültem róla, hogy Szentkereszty Tivadar az én — ami ungi kedves tanfelügyelőnk Békés- és a hozzácsatolt Aradvármegye tanterületének élére került.

Mint munkásságának legközvetlenebb szemlélője, mint az ungmegyei tanítószög szerény vezetője kívánom őt bemutatni új tanterületének, új tanítói gárdának.

Szentkereszty Tivadar Ungvármegye tanügyének élére a legnehezebb időben, a háboru második évében került. A ráváró súlyos feladatoknak a legnagyobb megelégedésre tudott megfelelni. A besorozott tanítók felmentését, a hadbavonultak pótlását, az iskolai munka zavartalan működését, a muszka betörés által szenvedett iskolák rendbehozatalát, a sok kárt szenvedett tanítók segélyeinek méltányos megállapítását, a segélyek célszerű elosztását, a hadbavonult tanítók családtagjai ügyeinek jóakaratu elintézését mind-mind utóélettel nagy munkássággal, mindég

megértő nyájas szeretettel örök hálnak érzetének kiérdemlése mellett intézte el.

A közért, de leginkább a tanítószög érdekeiért dolgozott éjjel-nappal. Ajtaja nyitva volt mindenki előtt hivatalos órákon kívül is. Lakásán, utcán és bárhol készséggel állt rendelkezésére bármelyik megszorult tanító családnak. Tizezreket gyűjtött a tanítók özvegyei és árvái javára. Az ungmegyei patronázs egyesületnek házat szerzett, mely ma 4 millió koronát ér. Nem volt oly közérdekű dolog, melyből részét ki ne vette volna. Legnagyobb szeretettel azonban a tanítói értekezletek, tanítók otthona — szóval ezek közügye iránt viseltetett. A tanítószög szeretetének jeléül 5000 K-ás alapítványt tett nevére a Tanítók Házában.

A kormány is elismeréssel volt nemes nagy munkája iránt s a legelső között tüntette ki a polgári hadi érdemkereszttel.

A cseh megszállás idején... de erről most nem írhatok. Családjá, úgy tudom még megszállt területen van. Ismert okokból tehát ezen működéséről hallgatnom kell.

Békésvármegye a menekültek közül a legértékesebb vezetőt kapta. Hangtalan, csendes munkás, ki fiatal korában tanulmányozta Sveic, Olasz-, Francia- és Németországok népoktatásügyét, tehát széles látókörű és óriási munkabírásu ember, kit sokszor találtam a napnak 10—12-ik munkaórájában is íróasztalnál.

Szereti a rendet, de ő maga jár elől s követelésében a megértő szeretet vezérli. Így csak gratulálni tudok a békési és aradi kartársaknak és e vármegyének az én elvesztett és az ő új tanfelügyelőjükhöz!

Nyiregyháza, 1922. április hó.

Szabó János,
ungvári áll. elemi isk. ig.-tanító.

Diplomáciai tárgyalások a menekültek visszatelepítése érdekében

Budapest, április 19.

Dr. Bernoldk népjóléti miniszter kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy a menekültek között sok van olyan, aki waggonban lakik, míg megszállt területen kényelmes otthonnal rendelkezik. Menekülniök kellett, mert a megszálló kormány részéről a megszállt területeken zaklatásoknak voltak kitéve. A magyar kormány elhatározta, hogy ezeknek a menekülteknek az érdekében, akiknek itteni elhelyezésére nem lehet számítani, diplomáciai lépéseket tesz a szomszédos államok kormányainál visszatelepítésük érdekében. Nem szabad azt hinni, hogy ez az akció a menekültek ellen irányul, sőt éppen legfőbb érdekükben történik.

Új iskolát kap Gerendás

Régi vágya teljesül az Apponyi-Gerendáson lakó evangélikusoknak. Már évek óta halogatódó kérésük valósul meg. A hétfői békéscsabai evangélikus egyháztanácsi ülés elhatározta, hogy felépíteti az evangélikus iskolát.

Nagygerendáson (Apponyi-Geren-

dás) sok evangélikus lakik, akik a csabai egyházhoz tartoznak. A gerendásiak évek óta sürgették már egy evangélikus iskola felállítását, mert az ott lakó hivek gyermekei — nem lévén Gerendáson ev. egyház — nem tanulhatnak evangélikus vallást. A csabai egyház méltányolta a kérést, választott egy tanítót Apponyi-Gerendásra. De nem volt iskolaépület. E nélkül pedig csak a

legnagyobb nehézségekkel bérelt, földes tanyai szobákban ment a pedagógiai munka.

Most ennek a lehetetlen helyzetnek véget vetett a presbiterium határozata. Pályázatot tűzött ki iskolaépítésre, melynek eredménye az lett, hogy Molnár János építész megbízták az építési munkálatokkal.

Az iskola építéséhez azonnal hozzáfognak úgy, hogy szeptemberben már meg is nyílik a gerendási evangélikus iskola.

Megszűnt a borbélystrájk

Kedden este az Ipartestület helyiségében gyűltek össze a mesterek és a segédek megbízottai. A meggyezés elég nehezen ment, amennyiben az értekezlet a késő éjjeli órákig tartott. Végre aztán sok vita után a következőkben állapodtak meg:

Munkaidő: nyitás reggel 7 órakor, zárás este 7 órakor, délnél 1 és fél órai ebéldíó. Vasárnap és minden pirosbetűs ünnepen délnél 12 órakor zárás. Husvét, pünkösöd és karácsony ünnepének első napján teljes munkaszünet. A vasárnapi fél-napi munkaidő helyett minden munkás a hét bármely napján egy fél napi kimenőt kap. Ha a hétben pirosbetűs ünnep van, akkor nincs kimenő. Ha szombatra esik az ünnep, akkor egész nap dolgoznak. A fizetés aránya: ha az üzletben egy segéd van, akkor 35 százalék, ha pedig kettő, vagy több segéd van, akkor 25 százalék.

Amilyen arányban emelik a mesterek a tarifát, ugyanolyan arányban emelik a munkások fizetését is. A strájkból kifolyólag a munkás 30 napig nem lehet elbocsájtani. Ennek a megegyezésnek az alapján már a tegnapi napon az összes munkások munkába állottak.

A segédek bérkövetelése annyiban volt méltányos, hogy míg a mesterek többször emeltek már a tarifát, addig ők egyszer sem kaptak fizetésjavítást.

Apponyi-utcák

II.

Irta: Fábry Károly

(10)

De hát az nagyon kényelmetlen volt, hogy az előjárók és tisztviselők egymás közti érintkezésben ide-oda szaladgáljanak a két városháza között és a közönségnek is ide-oda átküldözgetése sok panasza adott okot.

Kénytelenek voltak belátni apáink, hogy egy egységes, nagyobb, új városházát helyes volna építtetni, csak hogy bizony akkor ilyen nagy vállalkozásra nem igen volt meg az erő és áldozatkészség.

Erős lökést adott azonban a gondolatnak az 1870-ben szervezésbe vett királyi bíróságok elhelyezésének kérdése.

Csaba ki volt szemelve egy királyi járásbírószög székhelyéül, de annak helyiséget adni a község hivatott fel.

A község puhatolt is alkalmas ház után; fel is ajánlották házaikat: Michnay János, Schwartz Salamon, Grüner Fülöp és Áchim Mihály, de egyiket sem találták megfelelőnek s így merült fel az 1871 január 25-én tartott közgyűlésen az a gondolat, hogy a község eladná az államnak: „az egykori szolgabírói hivatal számára építtetett házat, mely áll az első emeleten 9 szobából, alól 3 boltozatos nagy szobából, egy cselédszoba és 2 boltozatos börtönből, mely a város közepén, a piacion fekszik — a járásbírószög helyiségéül — jutányosabban, mint minden más vevőnek — 25,000 frtért”.

Természetes, hogy most már gondolkozni kellett az új városháza építtetéséről s azt 1871 március 6-án egyhangulag el is határozták s az előleges

terv készítésére azonnal egy 11 tagu bizottmány választott és pedig: Petrovszky Pál bíró, Hüke József, Sztraka Ernő, Fikker Lipót, Szemlén Sámuel, Bajcsy János, Ondroviczki Sámuel, Zsilinszky Mihály, Lepény Pál, Zelenyánszky György és Milyo Mátyás tagokból, kik azzal is megbíztattak, hogy néhány újabbkori városházi épületet és így pl. Makón, Gyulán és Miskolcon megtekintsenek; az építésre fedezetül pedig kijelöltetett: a tőkepénztár 41,652 frt 77 kr., az inségi pénztár 7836 frt 17 kr. és az új városháza eladási ára: 25,000 frt, összesen: 74,488 frt 93 kr. és elrendelték, hogy azonnal égettesen a község 600,000 téglát és szerezzen be 1500 köböl meszet, azonfelül lépések tétettek arra is, hogy a felállítandó új kir. törvényszög Csabára helyeztessék. (Ez a kérdés még sok éveken át a színen tartott).

A „bizottmány“ már július 3-án jelentést tett s javasolta: „mely szerint a városháza építésénél vezérelv gyanánt követessék, hogy a ház ne a jelenlegi piltanatnyi szükség fedezésére tan tulságos takarítással, hanem tekintve a város fejlődésének távolabbi jóvendőjét, kellő számú és terjedelmű helyiségekkel láttassék el“ stb. s ajánlotta: „eltérve attól, hogy nyilvános csőd útján pályadíjak kifizetésével“ készíttessék a terv, hanem azzal Sztraka Ernő mérnök bizassék meg, hogy ha terve és költségvetése elfogadatik, kap 400 frtot, ha nem: 250 frt jutalmat.

És Sztraka mérnök örömmel fogadta a megtiszteltetést, mert akkor 400 frt nagy pénz volt, olyan nagy pénz, hogy az igazságügyi kormány a község főterén levő emeletes házért sehogy sem akart adni 25,000 frtot. Sokalta a nagy tökebefektetést, hanem inkább csak bérelni óhajtott.

Akkor jött a néhai „csabai Népbank“, hogy ő megveszi a házat 25,000 frtért s 1000 frt évi haszonbérért átadja az emeletet és alul a 3 börtön-

helyiséget a járásbírószög részére, így a község ennek adta el „tekintve a bank közhasznú voltát, mely jótékonyágát minden lakosra egyaránt kiárasztani alkalmas“.

Hja! akkor még így gondolkoztak az emberek a bankokról. Hisz már 1859-ben akart a község önmaga takarékpénztárt teremteni, hogy egy kis pénzforgalmat létesíthessen, de biz' egy községi takarékpénztár máig sem sikerült... pedig ez lehetett volna egy községi állandó szép jövedelmi forrás.

Knapp 20 esztendőre rá: nem így beszéltek a népbankról, mikor ez csuful megbukott s mikor körülbelül annyi pénze veszett ott a leginkább kisembereknek, mint a mennyibe került az urbéri örökvaltság, (800,000 ft., amit a község lakossága 20 év alatt is alig birt kiányógni).

Ezt a 800,000 frtot azonban könnyebben viselte el a község, mert a legtöbbje megtakarított, félre tett pénz volt.

Lám a mi jó apáink milyen bölcs és előrelátóak akartak lenni. Ötven évvel ezelőtt gondoltak Csaba nagy haladására s úgy akartak az új házban berendezkedni, hogy utódaiknak se legyen még hosszú időn át erre gondjuk.

A fejlődő idő azonban bölcs előrelátásukat megcáfolta, mert a városháza már évek óta olyan szűk, hogy három helyen is szét vannak szórva a hivatalok s most már igazán égető szükségé vált, hogy a városháza épülete átalakíttassék, bővítettessék.

Igaz, hogy egyre nem számítottak a mi jó elődeink és pedig arra, hogy Csaba rendezett tanácsu város lesz.

(Folytatása következik.)

Kereskedőjétől kifejezetten Pyram terpentines cipőkrémet kérjen

Mi van ma?

1922. április 20., csütörtök.

R. kath.: Tivadar hv. Prot.: Tivadar
Nap két 5 óra 05 perckor,
nyugszik 18 óra 54 perckor (6:54).
Hold két 2 óra 04 perckor (éjjel),
nyugszik 12 óra 18 perckor (délután).
Délután 3 órakor Ipartestületi előjáró-
sági gyűlés.
Este 8 órakor: Színházi előadás.

Meghalt Beöthy Zsolt

Nagy halottja van a magyar nemzetnek. Meghalt Beöthy Zsolt, a magyar tudományos és irodalmi világ egyik legkimagaslóbb vezéralakja, a kitünő tudós, író és szónok, a magyar irodalomtörténet legmagyarabb ismerője és írója.

Különösen azok érzik a veszteség súlyát akik foglalkoztak a magyar irodalommal, mert ahogy ami nemzeti irodalmunkat ismerjük, értékeljük és szeretjük, az főként Beöthy Zsolt érdeme. Hiszen mi a „kis-beöthy” és „nagybeöthy” keresztül szívtük magunkba a magyar irodalomért való lelkesedést, nagyjaink megbecsülését, íróink nagy tisztelét. Mint irogatni kezdő ifja, e könyvekből tanultak az írás művészetét s ha soha el sem érthették azt a káprázatos pompát, melyet Beöthy Zsolt éltén írásában, de meggyőződéssé vált — épen a „kis- és nagybeöthy” keresztül, hogy gyönyörű szép, nagy pompás és gazdag diszta a mi magyar nyelvünk, csak ismerni kell azt s tudni kell bánni vele.

De nemcsak a forma, nemcsak a nyelv utólráhatatlanul ragyogó Beöthy könyveiben, hanem a szellem is a legmagyarabb, legfajibb. Ha Beöthyvel járunk a magyar szellemvilág csarnokaiban szüntelenül ünnepi hangulatban érezzük magunkat. Ő annak a szellemnek képviselője, hirdetője és profétája, amelyet a legmagyarabb, legnagyobb, legelőkelőbb szellemóriások lehettek ki magukból. Őt még nem érintette meg a dekadencia, nem befolyásolta a pesti zsargon, nem vezette tévútra a mindenáron való modernség. Ő — bár körülötte az újdivatu és nyelvetromboló pesti irkászok visítottak, sőt tapsot arattak — megmaradt mindig, előkelőnek, fenségesnek, szellemében és nyelvében egyaránt méltóságosnak: **magyarnak**.

Vele egy darabja tűnt el ismét a régi magyar dicsőségnek és nagyságnak. Koporsója körül megdőbvenve áll az egész magyar nemzet. Benne olyan nagy értéket sirat, amelyent — remegve érzi — soha többé nem lát viszont.

Beöthy Zsolt életrajzi adatai a következők:

Budán született 1848 szeptember 4-én. Tanulmányait Komáromban és Pesten végezte. 1877-ben a bölcsészeti doktorává avatták, a következő évben pedig a magyar irodalomtörténet magántanára lett a budapesti egyetemen.
Tizenhat éves korában adta ki első kötetét: Elbeszélések az ifjuság számára címmel. Nyomon követték e munkáját többi szépirodalmi művei, melyek Elbeszélések, Bíró Mátyás és Kálozdy Béla című regények, Rajzok országos nevet szerettek neki. 1873-tól 74-ig ő szerkesztette az Athenaeum című szépirodalmi és kritikai lapot. A magyar irodalom történeti

ismertetése című műve a magyar irodalomtörténet első teljesen összefoglaló ismertetése volt. A Kisfaludy-Társaság 1879-ben száz aranyas jutalmával tüntette ki A szép prózai elbeszélés a magyar irodalomban című nagy munkáját. 1886-ban nyilvános rendes egyetemi tanárrá nevezték ki Greguss Agost tanszékére. Az esztétika mellett irodalomtörténeti előadásokat is tartott s őt izben volt a bölcsészeti kar dékánja. Közben egymásután jelentek meg könyvei, a többi között A tragikum című híres munkája. E munkát utóbb kétszázaranyas karácsonyi díjával tüntette ki a Magyar Tudományos Akadémia. Nagy népszerűsége tett szert a Magyar Irodalom Története című kétkötetes munkája s a Magyar Irodalom Kistükre című könyve. Szinikritikái Színházi Esték címmel külön kötetben is megjelentek.

1890. óta elnöke volt a Tanárvizsgáló-Bizottságnak, 1883. óta pedig az Országos Közoktatásügyi Tanácsnak. Ő szervezte meg a nőképzőegyesületi leánygimnáziumot is. A Kisfaludy-Társaság Gyulai Pál lemondása után őt emelte az elnöki székbe. A Magyar Tudományos Akadémia 1910-ben másodelnökévé választotta. 1900-ban a főrendiház tagja lett. Mint egyetemi tanár a legnépszerűbbek egyike volt, előadására töltött az ifjuság. Legutóbb a Petőfi-centennárium alkalmából Petőfiről szóló előadásait kezdte meg, melyeknek folytatásában betegsége megakadályozta.

Kereskedők és iparosok

Vigyázat!

Ujabb rendelet szerint a forgalmi adó leírásra csak oly könyv alkalmas, melyben tételenként lehet azt beírni. — Ilyet gyárt a

Körösvidék RT

Ott vegyen Ön is!

HIREK

— **A főispán nem jön a héten Csabára.** Megbízható forrásból szerzett információink szerint a főispán halaszthatatlan hivatalos ügyek miatt csabai látogatását a jövő hét elejére halasztja.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter Ötvös János helybeli államrendőrségi hivatal tisztelet a IX. fizetési oszt. I. fokozatába hivatali főtisztte nevezte ki. Ezenkívül a rendőrlégénység körében is számos előléptetés történt.

— **Uj állatorvos Kondoroson.** A Kondoros községben megüresedett községi állatorvosi állásra Pokorny Tibor Sándor rakamazai állatorvost választották meg.

— **Magyarország címerének használati díja.** A pénzügyminiszter a magyar korona és a magyar korona országai címerének használatáról szóló rendeletében 5000 K előzetes lefizetéséhez köti a címerek használatának engedélyét.

— **Elmaradt gyűlés.** A békéscsabai földmunkások első csoportjának tegnapi hirdetett alakuló közgyűlését nem tartották meg a király halála miatti gyászra való tekintettel. A közgyűlés új időpontját majd annak idején közölni fogjuk.

— **Sajtgyár Mezőberényben.** A mezőberényi tejszövetkezet tejtermékeket gyártó üzeme a m. kir. földmívelésügyi minisztertől üzemengedélyt nyert.

— **Eljegyzések.** Belenta Irmuskát, Belenta József földbirtokos leányát Békésen eljegyezte Varga János m. kir. gazd. gyakornok, tart. hadnagy Mezőhegyes. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Szada Rezső (Budapest) és Tomka Terike (Békéscsaba) jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Névmagyarosítás.** A m. kir. belügyminiszter kiskoru Zajecz Pál és Zajecz Mária békéscsabai születésű és illetőségű, békéscsabai lakosoknak „Zárkonyi”-ra kért névváltoztatását megengedte.

— **Halálozás.** Dr. Igaz Pál békési ügyvéd f. hó 19-én 56 éves korában elhunyt. Békés és az egész vármegye társadalmának igen ismert és közkedvelt tagja volt. Halála tisztelőinek széles körében keltett mély részvételt. Temetése ma délután lesz Békésen.

— **A magyar orvosok gyásza.** A magyar orvostudományak mélységes gyásza van. A magyar orvosi karnak egyik kiválósága, dr. Holzwarth Jenő egyetemi tanár, miniszteri tanácsos meghalt. Ő volt az első Magyarországon, aki sebészeti röntgenológiával foglalkozott.

— **Bezárul a kiállítás.** Még ma van alkalma városunk közönségének gyönyörködni abban a művészi kollekcióban, amelyet az Auróra képzőművészeti szakosztályának első tavaszi kiállítására gyűjtött össze csabai művészek és amatőrök képeiből, gipszöntvényeiből, plakettjeiből és iparművészeti munkáiból. A kiállításnak eddig is állandóan igen sok bámulója akadt, de a mai — utolsó — napja iránt a szokottnál is élénkebb érdeklődés nyilvánul meg. Különösen a karikatúráknak van nagy keletjük. Ügyeskező alkotások Lőb igazgató, Schwéznér Károly, Pollák Arnold, Lipták Galó és Iricz karikatúrái, amelyek sok bámulót szereznek Kovács művészetének. Ugy halljuk, hogy a kiállítás utolsó napján sokan vásárolnak festményeket, rajzokat és iparművészeti készítményeket.

— **A Gazdasági Egyesület gyűlése.** A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya folyó hó 23-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Elnöki bejelentések.
 2. Földmívelésügyi miniszteri rendeletke bemutatása.
 3. A „Gazdaszövetség” megkeresése, a falusi nőknek, akik a háboru alatt gazdaságaikat önállóan kezelték és tartották fenn, kitüntetésre ajánlása tárgyában.
 4. Az O. M. G. átiratainak bemutatása.
 5. Társegyesületek átiratainak bemutatása.
 6. Az 1921. évi egyesületi pénztári számadások, mérleg-, költség- és jövedelem-számláinak tárgyalása és a közgyűlésnek elfogadásra előkészítésre.
 7. Folyóügyek.
 8. Esetleges indítványok.
- Ezt követően, az egyesület 1922. évi rendes tavaszi közgyűlésének megtartása a következő tárgysorozattal:
1. Elnöki megnyitó.
 2. Az egyesület 1921. évi pénztári mérlegének költség- és jövedelem-számlájának bemutatása.
 3. Esetleges indítványok.

— **Utmutató.** Fekete-Szűcs Ferenc „Utmutató” címen nagyon hasznos, ugyszólván nélkülözhetetlen könyvecskét ad ki, amely magába foglalja az összes békéscsabai iparosok, kereskedők, orvosok, ügyvédek, állatorvosok, szülésznők, mérnökök, vállalatok, gyárak, malmok, ipartelepek stb. teljes címjegyzékét, megfelelő adatokkal. Az Utmutató egyes példányának ára 10 korona lesz. Külön elismerésre méltó F. Szűcs Ferenc vállalkozása azért is, mert az Utmutató tiszta jövedelmét az Iparosok Házalajpa javára fordítja.

— **Kérelem.** A kik a Népjóléti hivataltól a szegény iskolásgyermekek felruházására gyűjtőívet kaptak, azt a befolyt összeggel a Népjóléti Hivatalba (Munkás-Otthon 3.) mielőbb küldjék be, amiért előre is köszönetet mond dr. Gally sk. tanácsnok.

— **Felhívás.** A békéscsabai m. kir. állampénztár felhívja a közszolgálati alkalmazottakat és nyugdíjasokat, hogy az 1921. évi január hó 1-től aug. 31-ig terjedő időre szóló szénpénz és az 1920. évi szeptember—december hónapokra jövő élelmezési pénz megtérítési összegeket még április hó folyamán okvetlenül vegyék fel azok, akik még ezt fel nem vették, mert akik a jelzett időben a felvétel iránt nem jelentkeznek, május havában már többé a megtérítés ki nem fizethető.

— **Krisztusgyalázó szegedi újság.** Somogyi Szilveszter Szeged város polgármestere a „Szegedi Napló” című napilaptól az utcai árusítás jogát megvonta. A rendeletre az adott okot, mint a polgármester az indokolásban írja, hogy a lap 1922. április 14-iki számában az „Újdonság” rovatában Krisztust oly kegyeletsértő módon jellemzi, hogy az a város javarészt keresztény lakosságában méltó megbotrányozást kelthet.

— **Hasznos vadak forgalma.** A földmívelésügyi kormány most kiadott rendelete értelmében élő hasznos vadat, vagy hasznos szárnyas vad tojását csakis engedély alapján szabad forgalomba hozni.

OLCSÓBB

készítményt sokat kínálnak a vevőközönségnek egyes üzletekben, de jobbat s hatásában biztosabbat senki sem nyújthat, mint a valódi

DIANA-SÓSBORSZESZ,

mely változatlan minőségben mindenütt kapható!

1 kis üveg ára 44— korona
1 közép üveg ára 120— korona
1 nagy üveg ára 240— korona

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T. Budapest, V., Nádor-utca 30.

AKAR ÖN SZÉP LENNI?

Használjon **Maklura-orómet szappant és pudert!** Szeplő, májfolt és miteszer ellen a legjobb szer. Kapható:

GALLY és WÉNICH
drogériájában Békéscsaba, Szent-István-tér 16. sz. 10

Ne essen kétségbe, ha gépalkatrésze, vagy bármilyen más fémtárgya eltörött, mert **jobb lesz mint az új,** ha jótállás mellett Mertz Gyula elektrotechnikai és fémipari vállalatánál (Haan-utca 4. Telefon 22.) hegeszteti meg

— Két évre ítélték az oláhok egy magyar bérest. Megirtuk annak idején, hogy az oláh határőrök Gyulavárinál március nyolcadikán egy uradalmi kocsist agyonlőttek, *Illyés Sándor* bérest pedig két kocsival elhurcolták. Most tudósítónk arról értesít, hogy az elhurcolt *Illyés Sándort*, akinek nagy családja maradt itthon, az aradi törvényszék 2 évi fogházra ítélte és Fogarasra szállíttatta. Ez a hír is fokozza állatias viselkedésű oláh szomszédaink iránt érzett gyűlöletünket.

— Érvénytelenek a szovjet házasságok. A belügyminiszternek az igazságügyminiszterrel egyetértőleg hozott elvi határozata értelmében minden vonatkozásukban érvénytelenek itthon azok a házasságok, amelyeket Szovjetországban a tanácsköztársaság szervei előtt kötöttek. Ezzel szemben azokat a házasságokat, amelyeket Oroszországban a felek valamelyikének lelkésze előtt kötöttek, a magyar anyakönyvi hatóságok is érvényeseknek tekintik.

— Herczeg Ferencz képes irodalmi hetilapjának az *Uj Időknek* új számában *Megbocsátani!* címmel írt érdekes de mély vezércikkét. A lap új száma számos művészi és időszerű kép mellett közli *Csathó Kálmán* új regényének és *Pierre Benoit* szenzációs Sóstójának folytatásait. *Somlyó Zoltán* és *Dobosi Pécsi Mária* elbeszéléseit *W. W. Jakobs* pompás humoriskjét. *Czöbel Minka* versét két finom *Petraró* fordítást és a szerkesztő, *elmés „Elleseit párbeszédeit”* a színművészeti tanácsról. Irodalmi, művészeti rovat, a *Magyar Kalendarium*, a Szerkesztő üzenetei és a Szépségápolás teszik teljessé az új szám gazdag tartalmát. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyedére 160, félévre 300 korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal Budapest VI. *Andrássy-ut* 15.

A csépléshez és szántáshoz szükséges szén beszerzése

Már most felhívjuk a gazdaközönség figyelmét arra, hogy folyó évi szénigényüknek a beszerzéséről idejekorán gondoskodják.

Azok a gazdaságok, amelyeknek 200 magyar holdnál több területük van gabonával bevetve, a szénkiutalást úgy mint eddig, saját nevükre és címükre kérhetik közvetlenül az Országos Szénbizottságtól (Budapest Erzsébet-körút 43. szám.)

Azok a gazdaságok, melyeknek 200 magyar holdnál kevesebb a gabonavetésük, együttesen kérik a szénigényük kiutalását úgy, hogy egy-egy kérvényben annyi igény szerepeljen, amennyinek kielégítésére egy, vagy több teljes waggonrakomány szén kiutalása szükséges. (200 magyar holdon termelt gabona kicsépléséhez egy waggon hazai szén igényelhető.)

A kérvényhez minden esetben hatósági igazolás csatolandó, melyben az összes szénre kérelmező birtokosok neve és lakáscíme, valamint minden birtokos gabonával bevetett területének nagysága magyar holdakban feltüntetendő és igazolandó az is, hogy a cséplést mindenestre gőzcséplőgéppel és széntüzellel fogják végezni.

A kérvény bélyegmentes és április hó végéig benyújtandó az Országos Szénbizottsághoz.

Felhívom a gazdaközönség figyelmét arra is, hogy az állami tőzegtételeken nagymennyiségű és kitűnő minőségű tőzeg termeltetett ki, mely tőzeg cséplőgép, gőzeke és gazdasági locomobilok tüzelésére igen alkalmas. Erre vonatkozó rendelések a m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium Tőzegermelő Vállalatához (Sas-utca 12. sz.) intézendők. Járási m. kir. gazdasági felügyelőség.

A BÉKÉSCSABAI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLEMÉNYEI

Az Egyesület 1922. évi rendes tavaszi közgyűlését e hó 23-án délelőtt tartja meg az egyesületi székházban Békéscsabán (Ferencz József-tér 6.) délelőtt 11 órakor a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az egyesület 1921. évi pénztári mérlegének, költség- és jövedelemszámlájának bemutatása.

3. Esetleges indítványok.

Azon körülményre tekintettel, hogy a nehéz viszonyok nem engedik még ma sem a megszokott „Egyesületi Értesítő” útján, amely azelőtt közvetlen kapcsolatot képezett az Egyesület és annak tagjai között, meghívni a tagokat a gyűléseinkre, ezúton kérjük minél nagyobb számban való megjelenésüket, annál is inkább, mivel a gyűlés keretében óhajtjuk ünnepelni elnökünket, magas helyről jött kitüntetésé alkalmából.

Ezen ünnepelés folytatása lesz a gyűlés végeztével déli 1 órakor a „Fiume”-szálloda külön éttermében rendezendő közebéd, amelyen minél nagyobb számban kérjük tagjainkat, hogy az ünnepelt minden tisztelőjét megjelenni és ezen szándékát e hó 19-ig az egyesületi titkári hivatalnál bejelenteni.

SPORT

FOOTBALL

Szenzáció. Érdekes és látványos mérkőzésben lesz része a közönségnek szombaton délután a CSAK sporttelepén. A CSAK old-boy csapata méri össze erejét a színház művészeinek válogatott csapatával.

NADOR MOZGÓ

Április hó 20.-án csütörtökön:

Fatty iskolába jár

bohózat 2 felvonásban

Sappfo

Daudet világhírű regénye 5 felvonásban. Főszerepben Pola Negri.

Előadások: 1/27 és 1/29 órakor

SZÍNHÁZ

Pillangó főhadnagy

Elég gyérszámú közönség előtt ment kedden este ez a kedves zenéjű mulatságos operett. A szereplők között jöttek *G. Patkós Irma*, *Csáky, Székely, Hortobágyi és Jávor*, aki mint rendesen, úgy most is állandóan derűtségben tartotta a közönséget.

Műsor:

Csütörtökön B) bérletben: **Erdezlány**, operett.

Pénteken bérletben: **A kikapós patikárius**, bohózat. Csak felnőtteknek!

Szombaton A) bérletben: **Milliárdos kisasszony**, operett.

Vasárnap bérletben két előadás. Délután: **Lengyel menyecske**, operett. Este: **Milliárdos kisasszony**, operett.

Nappali pénztár a karzati feljárnál levő pénztár helyiségben d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig. Esteli pénztárnyitás fél 7 órakor.

Nádor Mozgó.

(Lóth Ila, Hollay Kamilla és Henny Porten)

A filmművésznők legkiválóbbjai játszik a főszerepeket a legközelebbi műsorokban s a közönség kedvenc mozcisillagjai bizonyára élénk érdeklődést váltanak fel. Nehéz ma eldönteni, melyik a jobb és nagyobb művésznő, egyéniségükben jelennek azok a tulajdonságok, melyek megkülönböztetik egymást s mégis mindegyik kiváló és elsőrangú. Szombaton és vasárnap Lóth Ila játszik a „Sátán zsebkendője” c. színjátékban, hétfőn és kedden Hollay Kamilla, Deésy Alfréd és Dán Norbert a „Gyermekasszony” c. filmjátékban, míg a „Boleyn Anna” c. történelmi drámában Henny Porten aratja sikereit. E három kép még nemrég a budapesti elite mozgóknál szerepelt s bizonyára a csabai közönség tetszésével is fog találkozni, hogy kedvenc színésznőit viszontláthatja. Ma csütörtökön van még műsoron Sappho, melynek szépségével nem tudott a közönség betelenni. A látottak valósággal elbűvölték a nézőket, a jelenetek mint egy-egy csodaszép festmény hatottak.

Tőzsde

Zürichben a magyar koronát 0.65-el jegyezték.

Valuták:

Napoleon	3100—3120
Angol font	3585—610
Dollár	798—808
Francia frank	7425—75
Márka	272 ¹ / ₂ —82 ¹ / ₂
Lira	4300—4350
Osztrák kor.	9 ³ / ₄ —10 ³ / ₄
Rubel	590—600
Leu	585—595
Szokol	1605—15
Svájci frank	1555—1650
Dinár	1015—25
Lengyel márka	21—22
Bécsi kifizetés	10—11
Ezüst korona	55—57
Ezüst kétkoronás	—
Ezüst forint	144—148
Ezüst 5 koronás	285—290
Arany 10 kor.	—
20 kor. arany	3100—3180

Gabonaárak:

Tiszavidéki buza	3170—3220
Egyéb buza	3170—3210
Rozs	2425—2475
Takarmányárpa	2400—2500
Sörárpa	2500—2600
Zab	2425—2450
Tengeri	2950—3000
Köles	2700—2900
Repce	—
Korpa	1700—1725

Sertésárak:

Zsirsertés nehéz	120—144
Zsirsertés, könnyű	96—120

Ferencvárosi sertésvásár: Szabadvásári maradvány: 365 sertés, — süldő. Érkezett 405 sertés és — süldő. Összesen: 770 sertés — süldő. Eladva 28 sertés, — süldő, maradvány: 742 sertés és — süldő.

Főszerkesztő és a szerkesztésért felel: **VIDOVSKY KÁLMÁN**

Kiadja és nyomtatja:

A Körösvidék Békéscsaba Keresztény Nyomda és Lapkiadó R.-T. Békéscsaba Szent István-tér 18. szám.

Apróhirdetések

Egyszeri hirdetés 10 szög 25 korona, azonfelül minden — külön 2 korona.

Bizalmas ügyekben forduljon Fekete irodához Petőfi-utca 6. 1230

Lemondok lakásomról jutalék ellenében. Cím a kiadóba. 1228

Eladó egy nagy vasúst. Wesselényi-utca 3. sz. 1229

SZEPLŐ ellen Dr. Jutassy Szeplőkenőcse

csalhatatlan és ártalmatlan. Kapható szaküzletekben, vagy utánvét mellett dr. Jutassy kozmetikai győgyintézetében Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. Minden egyéb szépségábról tájékoztatófizet ingye n. 900

ELEGÁNS

OLCSÓ

TARTÓS

Mindennemű szita- és sodronyárut

legjobb munkával gyárt

PÓLYA FERENC

szita- és sodronyárúkesztő

Békéscsaba, III., Wetter-utca 13.

Legjobb sodronykerítések gyártása

Állandóan vásárol elsőrendű

lőszört! 943

Hölgyek figyelmébe!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy az eredeti bécsi modeljeim megérkeztek nagy választékban Elvállalok mindenféle selyemkalapok díszítését és alakítását, valamint tagál, tagolin és lőször kalapok átvarrását és bármilyen színre való festését. Divatos tavaszi női és férfikalapok raktáron. Gyászkalapok sürgős esetekben azonnal készülnek. A n. é. hölgyközönség pártfogását kéri:

SZÉLL ISTVÁN
kalapos Baross-utca 14. sz. 544

Láb, kéz és hónalj izzadás ellen

használjon **Succot**,

mely rövid használat után a legmakacsabb izzadást is megszünteti. Főraktár:

GALLY és WÉNICH
drogériája Békéscsaba, Szent István-tér 16. sz.

Nagy Gy. Lajos

cipész, Baross-utca 19. sz. Grünwald Mór házában.

Készít férfi, női- és gyermekcipőket úgy francia, mint amerikai formákban!

Ezenkívül javítások a leggyorsabban és legolcsóbban készülnek. 109